СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 66. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 22. марта, 1926. VOL. XXXIV. No. 66. Jersey City, N. J., Monday, March 22. 1926. THREE CENTS

ПРИХИЛЬНИКИ Й ВОРОГИ ПРОГИБІЦІЇ ЗБИРАЮТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ НА ПЕРЕСЛУХАННЮ ПЕРЕД СЕНАТОВИМ КОМІТЕТОМ

ВАШИНГТОН, 19. марта. — Ухвала субкомітету судового комітету сенату за потребою зарядження слідства в справі прогибіційного закона викликала сейчас оживлену акцію серед прихильників і противників закона Волстеда.

Обі сторони стали жваво лагодитися до переслухань, а противники прогибіції навіть рішили скликати конференцію організацій, противних прогибіції, щоби застановитися над тим, що й як доказувати на сьому переслуханню. В сій конференції мають взяти участь: Товариство Проти Прогибіції, Американська Федерація Праці, Ліга Уміркованости та Месечузетська Ліга Конституційних Свобід.

КЛОПОТИ АМЕРИКИ ЗІ СВІТОВИМ СУДОМ.

ВАШИНГТОН, 19. марта. — Сенатор Бора, голова сенатового комітету для заграничних справ та великий противник умішування Америки в европейські справи, заявив, що американський уряд мусить згодитися на запросини Ліги Народів на конференцію в справі американських резервацій (застережень) з приводу приступлення до світового суду при Лізі Народів. Він каже, що американський уряд згодившися на участь у світовому суді, не може ухилятися від участи в нарадах Ліги.

ПРИГОТОВАННЯ ДО ПОХОРОНІВ БАТЬКА ПРЕЗИДЕНТА КУЛИДЖА.

ПЛІМАВТ, Вермонт, 19. марта. — Похорони полковника Джана Кулиджа, батька президента Злучених Держав, що помер тут учора, відбудеться завтра о 2. годині сполудня. На бажаннє президента, похорони будуть дуже прості, без музики й похоронних промов. Похоронять покійного на старім революційнім цвинтари, на котрім хоронено з давна членів сеї родини.

БІГУНОВІ ЛЕТУНИ НЕ МАЮТЬ ЩАСТЯ.

ФЕРБЕНКС, Аляска, 19. марта. — Підчас пробних летів літака Дітройтера, на котрому американські військові летуни збираються летіти до північного бігуна, розбився літак. З їдучих на ньому осіб погиб при сьому лишень кореспондент одної ґазети.

ЦІЛИЙ КРАЙ ЗА ЗМІНОЮ ПРОГИБІЦІЙНОГО ЗАКОНА.

ВАШИНГТОН, 19. марта. — Завтра закінчується речинець для голосовання в справі прогибіції, яке серед своїх читачів зарядило 425 американських ґазет.

Після обчислень, зроблених на основі голосів, відданих через усі ґазети, край мавби бути масово за переміною прогибіції. За зміною прогибіційного закона мало заявитися досі 759,361 голосів, за задержанням прогибіції незміненою всего 77,642 голоси.

КОНЕЦЬ ВЕЛИКОГО БУТЛЕҐЕРСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

КОЛАМБАС, Огайо, 19. марта. — Нині покінчився тут процес проти великої бутлеґерської шайки, зложеної з 55 людий. З них 26 призналося до вини ще минувшого тижня. Суд засудив їх на вязницю.

ДІСТАВ 4 РОКИ ЗА ПОБИТТЯ МАТЕРИ.

НЮ ЙОРК, 19. марта. — Стейтовий суд засудив Абрагама Таненбавма, 17-літного хлопця, на 4 роки вязниці за те, що він побив свою матір. Як матір говорила на суді, обжалований бив її, як вона не хотіла дати йому гроший. Проголошуючи вирок, суддя заявив, що хлопцеви належалоб виміріти тілесну кару або відослати під лікарську обсервацію, бо судді тяжко припустити, щоби хтось побив свою матір, будучи при здоровому розумі.

ПРЕЗИДЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ КРИТИКУЄ УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ОБРАЗОВАННЄ.

НЮ ЙОРК, 19. марта. — Ґлен Френк, котрий недавно став президентом Висканського університету, виголосив тут відчит про нинішнє образованнє в сучасних американських колеґіях і університетах. Говорив він, що спеціялізація студій, через яку студенти вибирають для себе лишень студії, які відносяться до їх будучого звання, обіднює їх умово. Щоби сьому зарадити, професори Висканського університету вже зорґанізували комітет, який має прослідити справу та предложити американським університетам плян повнійшого образовання американської університетської молодежи.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ ХОЧЕ ВИБРАТИ ПІНШО СЕНАТОРОМ.

ВИЛКС-БАРЕ, ПА., 19. марта. — Урядники трох округів майнерської юнії заявилися на спільній конференції за вибором теперішнього губернатора стейту Пенсилвенії на становище сенатора. Майнери попирають губернатора з вдячности за його заслуги підчас страйку майнерів у копальнях твердого вугля.

САБОВБИЙСТВО В ВЯЗНИЦІ.

ПРОВИДЕНС, Ровд Айленд, 19. марта. — В місцевій стейтовій вязниці повісився Едвард Радинґ, великий земельний шпекулянт, котрого недавно арештовано під закидом обману. Підприємство, в котрому він був скарбником та в котрому він робив свої операції, яких ніхто не підозрівав аж до хвилі його арештовання, впала зараз по його арештованню.

ЗВАЛИЩА КАРТАҐІНИ.

Минуло 2000 літ від часу, коли Рим в особі Корнелія Сципіона додержав історичне слово Катона старшого: „caeterum censeo.” і знищив Картаґіну так як ніякий переможець не знищив ще свого ворога. Картаґіна зникла серед звалищ, присипана попелом власним і віків. Щойно нині здобуваємо доступ до тих звалищ, завдяки славній науковій експедиції ґрафа Пророка. Один з найбільших центрів старинного світа, таємне місто Дідо встає, мов Фенікс, зі свого попелища. Дослідник добуває з нього вази, відломки будівель, статуї. Страшне обвинувачення, яке кинув Рим Картаґіні, що в ній приносили в жертву Ваалові та Молохові малі діти, показується правдивим. Пророк потверджує це своїми знахідками урн, де збережені тисячі малих кісточок. Він так описує жахливу сцену крівавих жертвувань: Молох був великанською статуєю, з людським тілом та головою вола, відлитий з міди, у сидячій позі з простягненими руками. Черево було порожне; це була піч, де жерці вкидали жертви. Був спеціяльний механізм, при помочі якого Молох з рук вкидав живі діти у своє нутро. Цей обряд мав бути державним засобом для вдержання суворої дисципліни! Пророк потверджує славу Картаґінців як незрівняних торговців. Вони були перші, що вживали мідяних грошей у державному обігу. Найвищою метою їх життя була торгівля. Їх кораблі шниряли по далеких морях. Оснування Картаґіни йде аж до передісторичної давнини, гомерівської саґи. Місто було так боронене, що не можна було до нього підійти; мало потрійні мури, зеднані підземельними ходами. Там стояв ґарнізон і 300 слонів. Ті самі слони, що переходили з Ганнібалем через Альпи. Римляне навчились від Картаґінців будівлі кораблів. Між старовиною, яку відкопав Пророк, найшли навіть бритву, відому вже тоді цій дивній столиці.

ЗНОВА ПРОДАЮТЬ НАШІ ЛІСИ.

Під цим наголовком ужгородська „Свобода” подає вістку, що небавком зачнеться експльоатація (вирубування) величезних лісів ґр. Шенборна. Концесію на це дістав найбільший чеський банк „Živnostenská Банка”. Терен експльоатації оцінений на 80 мілїонів ч. корон. „Свобода” протестує проти нищення лісів, найбільшого природного скарбу Закарпаття і не вірить, щоби на ці пляни згодився міністер рільництва д-р Мілян Годжа.

РОЗБІРКА ПРАВОСЛАВНОГО СОБОРУ У ВАРШАВІ.

Православний собор у Варшаві має щезнути з лиця землі в літі ц. р. Тепер ведуться інтензивно праці над його розбіркою. Працює понад 250 безробітних денно, що розбивають стіни і склепіння собору при помочи амоніту. Вибухи тепер лекші, за те буває їх 60 і більше в одному дні. Так то на наших очах пропадає велична памятка й архитвір византійської культури.

ПІЛСУДСКІ ПРО ПОЛЬЩУ

Минувшого місяця говорив Пілсудскі з представниками краківського „Курієра Цодзенного” і варшавського „Курера Польського” на тему теперішнього стану Польщі.

Порівнавши себе скромно з Наполеоном, сказав м. и. польський маршал: „На закид польського мілітаризму відповім, що кожда війна мусить мати свою ціль, бо інакше годі її вести. Особливо для Польщі не бачу ніякої мети вести війну бо Польща не вміє дати собі ради навіть з цими границями, які має, а ризико ведення війни з так слабкими внутрішніми силами народу, які є в Польщі є за велике, щоби я схотів навіть думати про нараження слави моєї булави з власної охоти чи думки. Думаю впрочім, що Польща не в силі здобутися на воєнне починання без вимертя цілої ґенерації та повинна боятися війни”.

Про свій народ сказав Пілсудскі:

„Маю однак також гидкі спогади про бизсилля, трусливість та просто безмірну кількість зради в мойому народі та ці саме підлости були тлом мойого щоденного життя в часі війни і вони не заохочують мене цілком пробувати повторити воєнні експерименти”.

Досить, як на Пілсудського.

ЩО ДІЄТЬСЯ З ТІЛОМ ЛЮДИНИ ПІСЛЯ СМЕРТИ?

В одній місцевости в Англії наказав суд відкопати тіло помершого перед 8-ма тижнями ґрафа де-Куделі. Після отворення домовини стверджено, що ціле обличчя, та й ще деякі частини тіла заросли дуже густим, на ½ метра довгим волоссям. Родина і свідки помершого зізнали, що перед похороном його було старанно оголено. Це явище пояснюють учені особливими властивостями клітин у деяких людських орґанізмах, які ще живуть після смерти чоловіка.

ТУРЕЧЧИНА ШУКАЄ ГЕРБУ.

Републиканська Туреччина покинула старий султанський герб півмісяць і шукає тепер нового державного емблему. Хотіли ввести до державного гербу „сірого вовка”. Про нього кажуть леґенди, що він випровадив одно з кочівничих племен Малої Азії з долини без виходу, в яку нерозважно запустилося. Одначе комісія знавців заявила, що „сірий вовк” належить до монгольського фольклору а не турецького і клопіт триває дальше.

НЕБІЩИКИ ПРОГОВОРИЛИ.

Дня 2. лютого скликано до Львова збори осталих ще при життю членів давного „Общества Народного Дому” і ухвалено віднестися до польського уряду з просьбою, щоби усунув провізоричну кураторію і привернув давне „общество” як властителя Народного Дому. Від членів, що не могли явитись на сходинах зажадано надіслання письменної згоди на таку ухвалу. Для пояснення справи додамо, що австрійський уряд розвязав повище „Общество”, присуджуючи, що Народний Дім по думці основателя є фундацією, а не власністю довільно зібраного гурта людий. Для переведення згаданої ухвали вислали общественники до польського міністра депутацію з о. Давидовича, д-ра Заяця і Сивуляка. Депутація їздила вже до Варшави і зрозуміло що зложила там для осягнення своєї цілі польському міністрови всякі запевнення льояльности і вірности іменем своєї „партії” для польського уряду.

Та можуть ті общественники торгувати добром і честю свого народа, як це робили вони вже не перший раз; але наш нарід піде своїм шляхом і змете непрошених опікунів так, що по них і з їх роботи й сліду не стане.

БІДНИЙ БАГАЧ.

В Швайцарії в м. Мальсяляс біля Женеви жив дуже бідний робітник Марімон. Одного разу його де-кілька днів не було видно на вулиці, тоді стурбовані сусіди зайшли до його помешкання і зобачили, що бідний робітник стоїть на колінах перед скринею. Підійшовши близче, вони зобачили, що він вмер клячучи біля відкритої скрині, в котрій знайшли 390.000 фр. шв.

Марімон прожив 60 літ в самоті і настільки був скупим, що в часі слабости шкодував гроша видати на лікаря та на ліки.

ЧИМ ГОРЩОК НАКИПИТЬ...

В Почаївській Лаврі живе монах о. Панкратій, котрий в школі викладає релігію по російськи. Раніш діти вчили молитви по українськи, а тепер о. Панкратій заборонив, каже, що „Бог хохлацькоі молитви не почує”. Той самий отець монах забороняє дітям брати книжки з читальні і каже, що приведе поліцію і закриє читальню. Не забуває і в церкві о. Панкратій помянути „добрим” словом читальню та культурно-освітних діячів.

ДОБУЛИ ЗОЛОТО ЗАТОПЛЕНЕ В 1917 РОЦІ.

Англійську палату громад повідомлено, що із дна моря видобуто ладунок золота, затопленого в 1917 році на кораблі „Лорентик”, який пустила на дно німецька підводна лодка. Вартість того золота виносить 5 мілїонів фунтів стерлінґів, кошти видобуття винесли 138.000 фунтів стерлінґів.

ВИДУМУЮТЬ ЩЕ НОВІ СПОСОБИ ДЛЯ ЛІҐИ НАРОДІВ

ПАРИЖ, 19. марта. — У французьких політичних кругах піднесено гадку про потребу реформи Ради Ліґи Народів.

Кажуть, що теперішний поділ на постійних і непостійних членів не практичний, і тому предкладають новий плян вибору всіх членів Ради Ліґи Народів. Вони думають, що слід створити плян чергования великих і малих держав, так щоб можна всіх задоволювати.

ПРОТИ ЧЕМБЕРЛЕЙНА.

ЛОНДОН, 19. марта. — Посли з Партії Праці приготовляють острий виступ проти міністра закордонних справ Чемберлейна з приводу його невдачі з Ліґою Народів. Вони, як кажуть, домагати-муться осуду парляменту на його політику. Заповідають теж, що і Лойд Джордж приєднається до того домагання.

ПРО ЛОКАРНЕНСЬКИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, 19. марта. — Німецьке правительство заявляє, що воно признає локарненський договір та він і далі остається в силі, дарма, що аліянти не додержали умови щодо вибору Німеччини до Ради Ліґи Народів.

ГІНДЕНБУРҐ З ЛЮТЕРОМ.

БЕРЛІН, 19. марта. — Президент Гінденбурґ заявив, що підпирає становище премієра Лютера і міністра закордонних справ Шреземана вчасі надзвичайної сесії Ліґи Народів у Женеві.

Кажуть, що се становище німецької делеґації її дома ще скріпило і правительство мати-ме сильне підперте в парляменті.

8-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ.

ЛОНДОН, 19. марта. — Представники Великої Британії, Німеччини, Франції й Італії підписали вашинґтонську умову щодо 8-годинного часу праці.

ПОЛЯКИ ГРОЗЯТЬ СМЕРТЮ ФРАНЦУЗАМ.

ПАРИЖ, 19. марта. — Президент Франції Думерґ і премієр Бріян одержали листи від тутешніх Поляків, в яких вони грозять їм смертю, коли Польща не дістане постійного місця в Раді Ліґи Народів.

Поліція шукає за авторами листів.

ХВИЛЕВА БІЛЬШІСТЬ.

ПАРИЖ, 19. марта. — Премієр Бріян одержав велику більшість голосів у парляменті при голосованню над довірєм для його кабінету з приводу виступу націоналістів проти міністра Мальві. Одначе, як запевнюють, се тільки хвилева більшість і при нагоді голосовання над фінансовим пляном він знову легко може упасти.

НЕДОБІР.

ПАРИЖ, 19. марта. — Французький буджет виказує недобору 3,000,000,000 франків (паперових).

Новий міністер скарбу Пере хоче побільшити і поширити на населеннє податки, щоб вирівнати буджет, але лівиця до сього пляну покищо ставиться ворожо.

НОВЕ ЧЕСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

ПРАГА, 19. марта. — Чеське правительство під проводом премієра Антона Свеглі уступило з причини, що не могло здобути більшости в парляменті.

Президент Тома Масарик доручив місію скласти новий кабінету Іванови Черному.

Черни вже склав кабінет, до котрого належить із старих міністрів, міністер закордонних справ др. Едвард Бенеш. Впрочім, новий кабінет не політичний, а так званий бюрократичний. Та і йому не ворожать довгого тривку, бо, як кажуть, соціялісти вже готовляться його повалити.

ПРЕЗИДЕНТ ГРЕЦІЇ УСТУПИВ.

АТЕНИ, 19. марта. — Адмірал Кондуріотіс, котрий був президентом Греції від грудня 1923, коли Грецію проголошено републикою, уступив із сього становища, і небаром відбудеться вибір нового президента.

ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ВАРШАВА, 18. марта. — Тут арештовано 80 комуністів, переважно Жидів.

Польські націоналісти розбили зібранне посла Бриля, котрий говорив про свої враження підчас побуту в советській Росії.

ОРЕЛ СИМВОЛОМ ФАШІСТІВ.

РИМ, 18. марта. — Муссоліні приняв орла з розпростертими крилами за символ італійських фашістів.

Се переняв він із старини і відфотографувався біля памятника з орлом, аби сим робом надати йому більше розголосу.

ПОМИЛУВАННЄ.

МАДРИД, 18. марта. — Еспанський король Альфонсо помилував 1,000 політичних вязнів, даруючи їм решту кари.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЯКИ ВСЮДИ ОДНАКІ

В той самий час, як Польща виступила перед світом з дикими претенсіями признати себе великою державою через наданне її постійного місця в раді Ліґи Народів, з країв, захоплених нею, доносяться крики роспуки катованих нею народів. В своїй божевільній просто звірськости Поляки катують кождого не-Поляка. Від початку лютого приміром не втихають зойки катованих Німців. Не могучи зігнати своєї люти з приводу невдачних заходів за велико-державним престіжом на Німцях унімецькій державі, польські урядники стали зганяти її на Німцях, що живуть у межах Польщі. Хоча сі Німці в нічому непричасні до невдач великопанських заходів польського уряду, мимо сього їм прийшлося перенести на своїх плечах всю звірську лють покорених маняків величини.

Осередком польської пімсти на безсильних були пограничні повіти Горішнього Шлеску. Що там справді сталося, сього ніхто нині не знає, і ніхто відай ніколи не дізнається через те, що, як відомо, польські суди не мають на цили відкривати правду, а власне її закривати. О скілько можна вносити з польських і німецьких ґазет, шлеські Німці й Поляки стоять проти себе з витягненими ножами. Польські ґазети наповнилися найдикшими обжалованнями проти місцевих Німців. Закидали їм державну зраду Польщі, шпіонажу в користь німецької держави, дарма що Німеччина тепер обезоружена й війни вести не може, а тим самим і не має ніякого інтересу шпіонувати зоруженого й закокуріченого сусіда.

Сі пусті ґазетярські обжаловання вистарчали польській прокураторії й судам почати проти Німців дику нагінку. Дня 12. лютого польська поліція почала несподівано в Катовицях і околиці арештувати Німців. Кілько арештовано осіб, досі не відомо, бо польський уряд не почувався навіть до обовязку се зробити. З донесень ґазет можна вносити, що арештовано що найменче 40 осіб.

Не обійшлося при тому й без траґедій, бо відомо, яке враженне може викликати арешт на німецького міщанина, який усе держиться законної дороги та якому нічого не може бути таким далеким від уяви, як власне беззаконня та льоґічні їх наслідки, як арешти й тюрма. Один з арештованих, копальняний інспектор Лямпрехт, був так поражений арештом, що він повісився у тюрмі. Польський уряд не сповнив обовязку всякого цивілізованого уряду, не рушив ні пальцем, щоби відкрити причини роспучливого кроку, але відразу, без ніякого слідства, повторив за польськими шовіністичними ґазетами, що Лампрехт поґубив себе зі страху перед карою за свої беззаконні вчинки.

Такі й подібні случаї природно викликують серед Німців ґрізну реакцію. Пише Остдойтше Морґен Пост:

„Справа Лямпрехта се лишень одна з тисячі подій, через які Німцям починає кипіти кров. Се лишень одна з тисячі подій, яка може случитися нині без примірної кари лишень тому, бо Німеччина є безсильна. Однак справа Лампрехта зробить Німців ще більше завзятими в їх боротьбі за існуванне та за їх ґарантовані права".

Як у всіх подібних случаях, як се було давнійше зрештою хочби зі самою таки Німеччиною, так і в сьому польському случаю хто сіє вітер, буде збирати бурю. Хто сіє отруйні зуби, тому колись виросте ліс їдовитих смоків. Прийшла за насильства Німеччини кара на Німеччину, прийшла вона на Росію, Туреччину, Австрію, Мадярщину, і прийде вона так само неминуче на всякого, хто важиться доптати другі народи, і прийде вона тим лютійша на того, хто сам колись терпів муки угнетеного та відкликався до почуття справедливости та людяности.

ЯК РОЗУМНІ НАРОДИ

Американські суспільні діячі звертають увагу на обчислення сили населення Злучених Держав. Сі обчислення, хоча вони походять з двох жерел, з приватного й публичного, не ріжняться богато від себе. Після них американське населенне малоби виносити в сьому році десь коло 116 міліонів душ. Се вказувалоби на те, що населенне Злучених Держав за послідні роки зростало скорше, як давнійше, — факт, який має велике значінне.

Значінне його в тому, що в давнійші роки приходили до Америки европейські та азійські іміґранти, на загал богато плодовитійші від Американців. Від кінця світової війни, менче-більше, іміґрацію перервано, а тим самим замкнено жерело допливу найплодовитійшої части американського населення. Тому коли мимо сього населенне Америки починає зростати ще скорше, як воно зростало давнійше, то варта звернути докладнійшу увагу на се явище.

Приріст населення залежить не лишень від числа уродин, але також від скількости смертий, а властиво від ріжниці межи числом уродин а числом смертий. В сьому власне ріжняться некультурні народи від культурних, що перші мають богато уродин, але й богато смертий, а другі не богато уродин, але й не богато смертий, наслідком чого річний приріст населення все таки значний.

Коли нині Америка показує кращий приріст населення в рік, як давнійше, а при тому зменчуєчеся число уродин, то показує, що й іміґранти починають уже краще дбати за своє здоровля, зменчати смертельність немовлят, — як се є в усіх поступових народів.

СТАРІ МЕТОДИ МСТЯТЬСЯ

Останні наради Ради і Збору Ліґи Націй в Женеві не довели до тої цили, задля якої їх скликано. Витрачено майже два тижні дорогого часу, а ще більше гроша на нічо, бо справу допущення Німеччини до Ліґи відложено до осінного часу.

В чім лежить властива невдача тих нарад, які мали бути дальшим кроком в замиренню Европи, а стали тепер каменем на дорозі до замирення? Прецінь делеґати позїзджалися з всіх сторін світа, щоби завершити розпочате діло в Льокарні, а розїхалися з тим, що не певні за дальшу судьбу не тільки Льокарна, але й Европи. Послідна сесія Ліґи була видовищем інтриґ, які по давньому напружували міжнародні відносини і готові були перемінити Европу в новий вулькан, щоби тільки заспокоїти амбіції поодиноких держав чи там їх речників. Нема сумніву, що велику вину за розбиття сесії Ліґи поносять Франція і Анґлія. Хоч як вони солодко говорили і виправдували себе, хоч як жалували, що великий німецький нарід не міг війти вже тепер до сімї народів, так це не вимаже тих їх коншахтів, які вони поробили підчас Льокарна і по Льокарні з другими народами, а без відома Німеччини. Нема вже дива Франції, що вона пхнула вперед Польщу і домагалася для неї місця в Лідзі. Зробила вона це більше з страху перед втратою своїх впливів в Лідзі з приходом Німеччини, а менше з приязни до Польщі. Але годі зрозуміти поступованнє британійського міністра закордонних справ Чемберлейна, який рівнож дав Польщі натяк на це, що він попре її жаданнє. Чемберлейн відомий з своєї симпатії до Франції зробив це цілком певно під напором Франції, але тим своїм поведеннєм розійшовся з своїм власним кабінетом і цілою анґлійською опінією. Бо Анґлія була за тим, щоби поступати з Німеччиною по джентельменськи, в дусі льокарненського договору, який ґарантував Німеччині місце в Раді Ліґи і то тільки їй самій. Квестія допущення других держав до Ради, мала бути вирішена по вступленню Німеччини, доперва пізнійше.

Чемберлейн спровокував давнійше ще й другу державу, а саме Іспанію, якій признавав рівнож право на постійне місце в Раді і вона тепер рівнож своє домаганнє зголосила та загрозила, що на случай ухилення того домагання, а допущення Німеччини, вона буде змушена виступити з Ліґи.

Через Іспанію і Польщу виринула в Лідзі та нещаслива квестія поширення місць в Раді. Піднесла її перша Польща, заохочена підпорою Франції та Чемберлейна. І колиб ті обі держави не були приобіцяли Польщі підпори поза плечима Німеччини, Польща не була би тої квестії підносила, бож є богато других держав, які можуть домагатися місця в Раді Ліґи з тим самим правом як Польща, а навіть далеко слушнійшим. Таємні коншахти між Бріяном, Чемберлейном і Скшинським спричинили те, що Польща видвигнула домагання допущення її до Ради і тим домаганнєм прибила всі наради в Женеві. Бо хоч Польща стояла по правді з своїм домаганнєм позаду, хоч Іспанія готова була вже на уступки, не можна було вратувати нарад, бо з таким самим домаганнєм виступила Бразилія, яка з огляду на національний престіж, від свого домагання відступити не хотіла. До того Бразилію попирав з усіх сил італійський диктатор Муссоліні, який хотів розбити конференцію і не допустити Німеччину до Ліґи Націй. Свою роботу виконував він таємно, порозуміваючись поза плечима Ліґи з Бразилією, з якою на його думка Італія мусить вдержувати дуже приязні стосунки з огляду на італійську еміґрацію.

Так отже Ліґа Націй впала під сю пору жертвою старих, диґльоматичних, тайних коншахтів, жертвою нещирости і фарисейства. Виглядає, що народи забули вже за послідну світову війну та ті нещастя, які через ню зависли над народами Европи. Та народи тут не винуваті, бо вони хочуть спокою. Тому ми певні, що ті, що завинили розбиття нарад Ліґи будуть за те відвічати перед парляментами своїх держав. Чемберлейн і Бріян будуть мати твердий оріх до зґризення.

Розбиття нарад в Женеві припинило дальший хід замирення. Відобється воно певно на майбутній підготовчій конференції світового розоруження. Вже тепер ходять чутки, що Америка хоче вицофатися з тої конференції, бо нема виглядів, щоби вона могла вдатися. Така сама доля стріне певно пляновану фінансово-економічну, світову конференцію. Розбиття нарад Ліґи спричинило рівнож упадок престіжу Ліґи. Це дасться відчути головно в Америці, яка й без того є більше ворогом Ліґи, як її приклонником.

Всеж таки треба піднести, що та невдача, яку спричинили Лідзі таємні коншахти дипльоматів старої школи, не зменшує ваги Ліґи. Вже те саме, що держави так вперто домагаються заступництва в Раді Ліґи, доказує, що Ліґа є міжнародною установою першої ваги. Без Ліґи не було би договору в Льокарні і француско-німецького замирення, а далі майбутньої розоружної і фінансової міжнародної конференції, які саме Ліґа приготовляє. Марево війни вже було зависло над Европою і Ліґа його усунула. Це позитивні успіхи, які не можна заперечити. З приступленнєм Німеччини до Ліґи були вигляди на ще більш успішну діяльність та дипльоматичні хитрощі старих політиканів ту діяльність перервали, а навіть припинили.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Без вписів, без системи і без дискусій.

Львівське Наукове Т-во ім. Шевченка поробило вже перед кількома місяцями заходи у відповідних чинників за дозволом на влаштування наукових курсів українознавства. Довго товклася ця справа на поліції, то у воєвідстві, аж остаточно прийшов сьогодня дозвіл на влаштування курсів, але під такими застереженнями, що на курси не можна переводити вписів, що по викладах не можна відбувати ніяких дискусій (мабуть щоби не нагадувало семінарійних вправ!) і що найважніще, що виклади не сміють бути систематичними.

Цікаво, як увляли собі польські адміністративні чинники наукові виклади без систематичного їх укладу. Видно, що для української науки на їх думку не обовязкова ніяка метода і ніяка система. Не вже це можливо влаштовувати цикль яких небудь викладів, таким чином, щоби він був безсистемним. Такі поняття про науку, абстрагуючи від того, чи її подається тісно науково, чи популярно, можуть жити хіба тільки в головах тих „учених", що сидять на польських поліційних і инших адміністративних кабінетах. Але й між ними є до тої міри інтеліґентні люди, що напевно сміються з поставлених до української науки застережень. Та це тим гірше для них, бо вони розуміючи абсурдність названих застережень, все одно їх видумали мабуть на те, щоби дати Українцям нову „лекцію" тактики.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З весілля на Рідну Школу.

В нашого гром. Дмитра Левицького виходила в старім краю дочка заміж. З тої нагоди запросив він до себе деяких Українців на гостину, в часі якої забрав голос гром. Михайло Борис та розповів про положення нашого народу під ворожим ярмом. Сам господар дому був недавно один рік в краю та бачив на власні очі ті всі терпіння, про які чуємо на вічах, або читаємо в часописях. Тому з радістю попер слова гром. Бориса, що не повинно бути в Америці ні одного правдивого українського дому, в якімби в часі того страшного лихоліття не зібрано якоїсь лепти підчас забав та гостин на потреби голодуючого старого краю.

По тих словах зложили гості $11, які призначили вислати на Рідну Школу.

Жертвували по $2.00: Михайло Борис і Михайло Сліпенчук; по $1: Михайло Шиманський, Михайло Іроденко, Іван Приймак, Дмитро Левицький, Антін Куцик, Петро Сокальчук і Стефан Гиса.

Гроші зібрав Д. Левицький та передав А. Куцикови, щоби вислав після волі жертводавців до Обєднання для Рідної Школи.

Всім жертводавцям належиться щира подяка, бо вони дійсно при кождій нагоді складають всегда щирі лепти на всі краєві потреби.

А. Куцик.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда „Чорноморської Січи".

На допомогу сухітникам, був. Стрільцям, на Чехословаччині та політичним вязням і інвалідам в старому краю.

Зложили жертви: по $10.00: Др. Осип Мельник; по $5.00: Др. Смід, М. Шнира, О. Тураш; по $3.00: Презванський, П. Когут; по $2.50: Ковалів; по $2.00: Никола Касіян, М. Дерич, О. Дмитришин, М. Дячун, М. Іванів, Т. Малинович, Н. Султан, Д. Старосцік, Й. Столовський, В. Вагнер, І. Валеґунда, І. Серафин, С. Марків, М. Вілак, С. Яворський, О. Кінаш, П. Чайка, Й. Нізнікевич, К. Лисяк, О. Курчіля, А. Курдій, В. Цісик, С. Олгаличенко, Ю. Ярема, М. Синота ($2.55), О. Павляк, Притка, О. Їсеклів, Х. Мороз, М. Бучка, Я. Тарас, І. Проговський, В. Ділов, Витрикуш, Т. Прудиус, А. Пилипяк, О. Ковбаснюк; по $1.50: І. Коптилов, Ольховий, М. Наконечна; по $1.25: М. Мельник; по $1.00: П. Римар, Січ ім. Б. Хмельницького, Є. Качмарська, І. Гриник, Т. Похмурський, Назар, М. Кур, Я. Аґрест, Січовий Базар, Н. Пампушок, Е. Добрянська, Никифорчин, В. Рухмурський, В. Коровайло, А. Ткачук, А. Василишин, М. Кердов, Книгиницький, Г. Демкович, В. Чирваюк, М. Вівчар, В. Вітрак, Я Корнат, Кулинич, Г. Стефанів, І. Буґецький, Ф. Віксунь, М. Коваловіч, В. Сиротюк, Я. Милота, Лазута, М. Данилюк, Куців, Литвинишин, Павло Гончарик, Н. Орлик, Д. Кравченко, І. Ґельнер, М. Похмурський, Марія Похмурська, М. Шуст, М. Кордило, М. Кузів, Д. Макар, В. Мельник, М. Паланка, В. Савіцький, Н. Опела, М. Шустакевич, О. Балабан, Г. Баглай, Л. Піщак, І. Галецький, Д. Волик, С. Петрів, І. Фотурський, Н. Дмитришин, А. Штоґрин, Н. Олійник, К. Федунь, Й. Бесараб, Д. Швець, Й. Стефанівський, І. Пеленьський, П. Дуняней, М. Коцай, Д. Єдинюк, А. Кліменко, І. Добровольський, М. Мереска, І. Яремич, М. Ґелнер, Н. Корабельний, Г. Гунькович, М. Скочиляс, Ф. Кос, Ф. Захарчук, В. Стрімковський, Є. Ґудз, С. Окопний, Ф. Ворт, В. Шабрій, І. Рудевич, Й. Кобельккович, У. Н., І. Тураш, М. Лисяк, Г. Тураш, Н. Тураш, Ф. Скульський, В. Антонюк, П. Кузик, В. Кузик, Ф. Мариняк, К. Мойшел, Й. Мелещак, Г. Галунка, С. Малинович, П. Кревський, І. Любий, М. Найда, С. Луцький, І. Пертика, Г. Пирка, М. Мирка, В. Мельник, В. Ґельнер, М. Яцишин, С. Скоцко, Я. Ухоньський, М. Варениця, Ядловський, М. Москенанович. Г. Кравчук, А. Гринько, П. Приступа, Н. Кравчук, А. Кравчук, М. Стравс, О. Шумський, Р. Шилов, М. Кириличак, І. Милир, У. Генриш, Т. Прочак, Р. Горбатюк, Т. Качмарська, М. Мусий, Я. Проліско, К. Проліско, І. Ришовський, В. Шезапський, Радик, М. Цільник, Г. Гуриний, А. Совецька, О. Інакович, А. Масира, О. Козиюк; по 55 ц.: М. Микитюк; по 52 ц.: Р. Плинкий; по 50 ц.: Г. Попик, І. Придоїд, С. Савіцький, К. Стельмах, Г. Кулик, П. Шарко, Когут, Я. Кушлак, С. Федорович, М. Майброда, П. Ганчар, Д. Сененчук, М. Колесьник, В. Горущенко, Я. Шусав, Н. Коланяк, С. Яремчук, М. Березовський, І. Гузар, Н. Слободзян, М. Обач, П. Ремета, К. Левик; К. Чайка 40 ц.; Тоний 32 ц.; по 25 ц.: С. Головатий, А. Семеньчук, М. Павх, і Ф. Петришин.

Всього разом заколядовано $267.67, з чого вислано $100.00 до Чехо-Словаччини на сухітників, бувших Стрільців Української Армії, $100.00 на політичних вязнів і $67.67 ц. на інвалідів в старім краю.

Всім жертводавцям, що не відказувались допомогти нещасним страдникам за рідну справу, складаємо щиру дяку.

Чорноморська Січ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З панахиди на край.

Дня 21. лютого відбулася в укр. кат. церкві св. Юра панахида по бл. п. Ользі Бесарабовій, яку устроїла „Січ" ім. О. Бесарабової разом з тов. „Січ" ім. Б. Хмельницького в Ню Йорку. При тій нагоді переведено збірку, яка принесла $90.

Зібрані гроші переслала „Січ" ім. О. Бесарабової до Обєднання з таким призначенням: $65 для стрільців-сухітників, а $25 на памятник для О. Бесарабової.

В такий то спосіб святковано память нашої народної мучениці та зібрано ще поважну суму на вище згадані шляхотні цілі.

РЕРІТАН, Н. ДЖ.

Коляда відділу Союза.

Наш 332-ий відділ У. Н. Союза гуртує в своїх рядах щирих українських громадян, які при кождій нагоді радо спомагають рідний край. З нагоди коляди зложено в нас на мітинґу $16.80 і вислано їх до Обєднання в Филаделфії з призначенням на Рідну Школу. Жертвували слідуючі: по $3: Іван Туранський, Яків Данилюк; по $2: Петро Венгрин, Микола Попадюк, Зайшлий Стефан; по $1: Омелян Баліцький, Федір Причка, Анна Григорчук, Валенти Кушнір; по 50 цнт.: Данилюк Марія і Опшанська Марія, а Бригіда Анст. 25 цнт.

Іван Туранський,
предс., від. 332, У. Н. С.

ІСТОН, ПА.

Проти кирині.

Читачам нашої дорогої „Свободи" відомо, що наша громада складає кождого місяця значні жертви для рідного краю та висилає їх стало через нашу централну орґанізацію Обєднанне в Филаделфії. Робимо те з доброї волі і того переконання, що так, а не інакше треба робити. Бачимо, що Обєднанне попирає широкий заґал нашої американської еміґрації та що воно веде дійсно добру роботу, бо ніколи не йшло з Америки стільки жертв до краю, як їх збирає Обєднанне.

Та робота наша не подобається нашим большевицьким запроданцям і їх болить серце за кождим доляром, що ми його зберемо та вишлемо до Обєднання. Вони воліли би дістати той доляр в свої руки та заслати своїм комісарам в Ню Йорку. Тому взялися киринити в громаді і пускають між людий поголоски, що Обєднанне платить комішен тим, що переводять збірки на край та що Обєднанне не висилає грошей куди слід, а братам та шваґрам тих, що збирають гроші. Таке саме плетуть вони й про тих громадян, що завдають собі труду і колектують гроші на старокраєві цілі.

Така нікчемна робота обчислена на те, що може прецінь знайдуться якісь легковірні люди, що ймуть тим запроданцям віру. Вони хочуть в той спосіб знеславити ті одиниці, які займаються народною роботою, хочуть підкопати довірє до них, а тим самим знеохотити людий до жертв на голодний край.

Та наше громадянство повинно таких людий напятнувати і ні в хату ні на віча і збори не пускати, бо вони ширять тільки гнилизну та вносять роздор в громаду.

Василь Дроботій.

ОПОВІЩЕННЄ.

Отсим подаеся до загального відома, що Т-во ім. М. Грушевського, відділ 219, в Нюарк, Н. Дж., згідно з § 244 статута У. Н. Союза зістало суспендоване за неплаченне місячних вкладок, а всі члени того відділу втратили членські права і привілеї. Як-що сей відділ до кінця сего місяця не постараеся о принятте наново після § 252. статута У. Н. Союза, то по упливі сего часу згідно з § 253 статута У. Н. Союза буде розвязаним, а тим членам розвязаного відділу, котрі згідно з § 254. статута У. Н. Союза о се постараються, будуть видані переступні листи з головної канцелярії, з якими вони будуть могли перейти до котрого небудь іншого правосильного відділу У. Н. Союза і таким чином своє членьство і обезпеченне в У. Н. Союзі задержати.

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ДУШОХАПСТВО.

Через польський Сойм і Сенат пройшов закон, по якому діти невідомих батьків повинні бути охрещені по обряду римсько-католицькому, а значить і виховуватись на Поляків. Ясно, що цей закон, як і ріжні инші, прямує до того, аби штучним способом збільшувати на наших українських землях польський елемент. Проти того закону од Українського Клюбу виступали: в Соймі — посол С. Хруцький, а в Сенаті — сен. О. Карпинський.

ПРОМОВА

посла С. Хруцького, виголошена 18. листопада 1925 р. в справі віроісповідання дітей невідомих батьків.

До цього часу ми були свідками, як застосовує польонізацію по відношенню до українського народу Міністерство Ісповідань і Освіти. Запроваджуючи виключно польську мову, як викладову в українських школах, запроваджуючи в школах, де є православні учні, виклади католицької релігії, Міністерство стреміло до винародовлення тих дітей. Релігійними утисками, позбавляючи православну церкву її матеріяльних засобів, тимчасовими приписами про відношення держави до церкви, позбавляючи її можливости внутрішнього самоуправління, Мін. Ісповідань і Освіти створило неможливі умови для праці православної церкви. Нарешті Мін. праці й суспільної опіки, утримуючи на наших землях притулки, в яких находяться виключно православні діти української національности, і обсаджуючи ті притулки виховавчим персоналом польським і католицьким, рівнож причинилося до теї польонізаційної праці.

Тепер бачимо, що вже й трете міністерство бере участь в тій польонізаційній роботі — католичення нашого населення — Мін. Справедливости. Те міністерство йде рука об руку з иншими міністерствами, мною переліченими, і тим лише доказує, що маємо слушність, коли кажемо, що ціла польська політика є просякнута стремлінням до польонізації й до католичення не польського й не католицького населення. Справоздання Правничої Комісії каже в арт. I., що коли з зовнішних ознак, чи зізнань дитини, не можна встановити, до якої віри належить, то дитина тих невідомих батьків залічується до римо-католицької віри. Як мотив, справоздання Комісії подає таке твердження: дитина не є власністю приватних осіб, а є власністю і обивателем держави. Але, чи не більше має рації поставлення справи п. Гартґлясом, який каже, що в данім випадку повинна рішати не держава, а та земля, на котрій знайшлась дитина невідомих батьків. Ми недавно чули з теї трибуни, як промовець правиці, один з католицьких ксьондзів, балакаючи про цивільні шлюби, сказав, що держави минаються й переходять, але людність залишається. Польська держава може перестати істнувати, з певністю можуть змінитись її границі, але українська земля, що називаємо Волинню, чи Полissям, чи Галичиною, зістанеться на віки вічні українською.

Ви хочете умотивувати таке своє поступовання по відношенню до тих дітей невідомих батьків твердженням, що вони є обивателями польської держави? Коли-би навіть признати, що маєте слушність, що дитина невідомих батьків є обивателем держави, то запитую, якої держави? (Голос: Польської). Так є, польської держави, але до сього часу, помимо того, що хочете утримати за всяку ціну ті етнічно не польські землі й релігійно не каталицькі, — не хочете признати рішаючого факту, а саме, що Польща є державою неоднолитою під оглядом, як національним, так і релігійним.

Справоздання твердить, що дитина невідомих батьків є власністю держави, а далі в арт. 1. другий уступ каже: „Колиби одначе дитина, якої релігійної принадлежности встановити не можна, мусіла лишитись на вихованню в особи чи інституції, котрі не погодяться виховувати в вірі римо-католицькій..." Отже кажеться, що держава має особливі права до теї дитини, але зараз в другому уступі того артикулу лишається ту дитину иншим особам. І тут тільки для ока тримаєтесь теї засади, щоби тільки всіми способами ширити польонізацію на землях етнічно не польських, а релігійно не католицьких.

Другий арґумент, котрий висуває справоздання Правничої Комісії є такий: „коли дитина є обивателем держави, то й її виховання держава може й повинна віддати ґміні", а ґміни дуже часто неоднолиті. Так є часто, але чи можна з того витягати такий внесок, який витягають законодавці? Коли в ґміні, котра на 90 процентів складається з населення українського, коли є 10 проц. або менше, напр. 5 проц., як на Волині, Поляків, то той факт дає підставу до ствердження, що ґміна під оглядом нац. і релігійним є неоднолита, тим самим дитина мусить бути католицької віри й польської національности. Це є суперечне з тою засадою конституції, котра твердить, що всі обивателі є рівні. Якаж-ж то рівність, коли вирішує зникаюча меншість католицького населення, що дитина невідомих батьків мусить бути охрещена, як дитина римо-католицької релігії.

Кажеться, що дитина мусить бути римо-католицької релігії з того приводу, що релігія католицька є релігією найбільшої чисельно частини населення польської держави. Чи в данім випадку може рішати чисельність? Не можна-ж давати привілеїв тій церкві, бо то було-би суперечне з арт. 109 конституції, котрий каже, що хоч релігія римо-католицька є найчисленнійша, то є вона лише першою поміж рівноуправненими. Ви тепер перепачковуєте вже инші поняття: замість першенства серед рівноуправнених релігій, ви сьогодня хочете надати римо-кат. релігії привілеї й права, отже порушаєте засади конституції.

Далі каже справоздання, що коли дитина віддається римо-кат. костелу, то забезпечується їй найкраще виховання; — коли істнує арт, 109 конституції, котрий каже про рівноуправнення релігій, то це є теж суперечне з конституцією. Одначе коли-б хотілось застосувати те поняття чисельности, як рішаюче в тій справі, то мусимо ту чисельність застосувати до проценту населення, до чого зміряє власне внесок п. Гартґляса. Я вже казав тут, що сьогодня є держави такі, незадовго инші. Звідки маєте певність, що польська держава на завше зостанеться в тих границях, що істнує тепер? (Голос: Зостанеться, чи ні? Як ви гадаєте?) Я гадаю, що в тих границях не утримається, і то не тільки я так гадаю, але також розсудливі, тверезі Поляки, до котрих залічую між иншим невідомого мені автора книжки: „Бленди і досвядченя нашей політики загранічней вобец задань хвілі". Той автор на сторінці 131 чи 130, каже, що питання принадлежности південно-східніх „кресів", то значить українських і білоруських земель до польської держави є вже передрішене. І автор твердить, що ті „креси" є вже для Польщі страчені, пропащі, — ходить тільки про те, коли і в який спосіб вони відірвуться. Завданням польської політики є одне, аби те відірвання сталося в той спосіб, щоби з того, хоч неприємного факту, польська держава витягнула якісь користи. Отже, пане после Мантерис, підіть до соймової бібліотеки й переконаєтесь, що те, що кажу, є дійсно написане на стор. 131 і тоді не будете подібних питань ставити, бо зрештою з самого змісту теї книжки видно, що її написав обиватель, що дуже близько стоїть до табору, до котрого належите ви. (Пос. Мантерис: Ви в то віріте?).

Річ ясна, що коли українські землі в свій час одірвуться від Польщі, то там не буде тої релігійної більшости по відношенню до релігії римо-католицької. Коли одначе я балакаю в справі прилучення дитини до тої чи иншої релігії, коли та чисельність має тут одіграти важну ролю, то власне чисельність в розумінню того, яка національність чисельно є найбільшою на даній території. І тут ми ставимо річ дуже просто: треба взяти під увагу не тільки інтерес держави, не інтерес теї чи иншої церкви, як робить це закон, але треба узглянити добро й інтерес самої дитини, а та невідома дитина буде найкраще себе почувати, коли вона лишиться серед того населення і на тій землі, де була найдена. Коли та дитина, припустимо, найдена на Волині, а виховується в польській національности й р.-католицькій релігії, то коли та волинська земля перестане належати до польської держави, то як тоді та дитина буде себе почувати? Ви зробите її таку прислугу, за яку вона вам вдячна не буде, бо та дитина найдеться на землі етнічно її чужій і не буде належати до теї церкви, яка буде там пануючою і чисельно буде найсильнійшою. Отже, коли мати на увазі, хочби той інтерес держати, не скривленний, але добре й мудро зрозумілий, коли взяти на увагу й добро самої дитини, то тоді прийдемо до переконання, що єдино можливий в данім випадку є внесок п. Гартґляса, котрий арт. першому надає зміст згідний і з конституцією і з добре зрозумілим інтересом держави й згідно з добрим інтересом самої дитини невідомих батьків. — Через те підтримую внесок пос. Гартґляса.

ІСТОРІЯ БЕН-ГУРА ПРЕДСТАВЛЯЄ ГАРНУ ЛЮБОВНУ АФЕРУ ЕСТЕРИ І ПРИНЦА ГУРА.

Лишень де-некотрі любовні історії в світі мають чаруючу силу серця. До тих належить і Бен-Гур з його великою любовю Естери і Принца з Юдеї, переплітану оповіданнями про Христа і про великі події славного Юдейського Дому Гура.

Се було підчас коли він шукав за своєю страченою матірю і сестрою, коли він стрінув Естер, доньку Сімоніди, завідателя в добрах Гура. Досі бачив він її лишень раз на торговиці в Єрусалимі. Давні спомини віджили. Естер поручає йому носити памятку по страченій матери, а він просить її, щоб вона носила її. Естер рішає, що весь маєток завідателя мусить бути відданий назад Принцови, чим вона і її родичі стаються бідними невільниками. Принц робить їх своїми спільниками і рівними з ним. Він побиває свойого противника Месала в перебігах в Антіохії і розлучаєся з Естерою і бере участь у святочнім поході, який творить Месію Царем Юдеї.

Тут він помилився, бо Спаситель людства не прийшов творити царство на сьому світу і Бен-Гур в кінци переконуєся про святу науку Спасителя. Гарна Естер тимчасом довідуєся і знаходить страчену матір і сестру свого любовника і приводить їх на Кальварію, де Спаситель уздоровлює їх з тяжкої хороби, набутої в римських льохах.

Представленнє Бен-Гур було відбране в Італії і Каліфорнії коштом $4,000.000. Страшна морська битва, великі перегони та ріжні біблійні події, види, творять чудовий образ і красу.

Представленнє відбуваєтся два рази денно попол. о год. 2.30 і вечером 8.30, в неділі попол. о год. 3. в театрі Geo. M. Cohan, Broadway & 42nd Street, New York City.

УРЯДОВА ЧЕМНІСТЬ У ПОЛЬЩІ.

— Пане комісар, чому то моя справа так довго тягнеться?

— Бракує одного документу!

— Якого?

— Подивіться до свойого портфелю, а там його знайдете; без нього жадне діло не піде.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ДРУГА.

(14)

(Продовження)

— Коби ви лиш знали, кілько то я надивився на те, як ловлено навіть великі кораблі, кілько то хороших людий повисло і сушилося на сонці! А все лиш через той ваш проклятий поспіх. Чуєте, що кажу? Я вже щось перебув на мори, можете мені вірити. Коли хочете держатися лиш вітру, то їдьте собі каритами, але не на кораблі. Я вас знаю аж надто добре. Мусите конче запитися румом, хоч би прийшлося відтак і повиснути.

Таже ми те знаємо, довгий Джеку, що з тебе бувби не аби який священик, але суть ще й другі, що уміють так само командувати та кермувати кораблем, як і ти, — сказав Гендс — котрі не задирають носа так дуже до гори та не псують нам [illegible] так само веселі хлопці.

— Так — сказав Силвер — а де ж вони? Пю був одним з таких і погиб жебраком. Флинт так само, та [illegible] на смерть румом в Савані. То була дійсно весела компанія; але я питаюся лиш, де вони [illegible]

— Але що зробимо з ними — допитувався Дик — скоро раз возьмемося до діла?

— Ти у мене мудра голова! — сказав нараз кухар — видко, що бодай [illegible] до такого інтересу. Ну, а як гадаєте? Чи їх просто покинемо де на березі? Ингленд бувби так зробив. Або може маємо їх порізати як свинки? Флинт або Бил Бонес булиби те зробили.

— Бил був як раз до того — сказав Ізраїл. — Мерці не кусають — говорив він бувало. Тепер і він вже мерлець, отже й переконався сам на собі про правду тої приповідки, і коли який забіяка заплив до порту, то певно Бил.

— Правду кажеш — сказав на то Силвер — з него був правдивий забіяка. Але послухайте мене тепер: Я що правда чоловік вибачливий, совершенний джентелмен, як ви кажете, але сим разом розходиться о важні річи. Обовязок обовязком, товариші. Я длятого за тим, щоби зробити — смерть. Коли буду засідати в парляменті, коли буду їздити [illegible] то нехай мені не влізе в [illegible] ніхто з тих правничих крутарів в каюті, як чорт у молитву. Я за тим, щоби підождати, але коли прийде час, щоби й поубивати.

— Джеку — відозвався тесля — з тебе дійсний мущина!

— Ще дожиєш, Ізраїле — сказав Силвер. — Лиш одно жадаю для себе — жадаю Трелявнія для себе. Я йому відорву його телячу голову отсими руками.

— Чуєш, Дик, — перебив він тут сам собі і додав — покажи, що з тебе добрий хлопчисько і подай мені яблоко з бочки, бо мені вже висохло в горлі.

Можна собі подумати мій страх! Я бувби таки вискочив з бочки і втікав, якби був мав силу, але мене вже опустила була сила і духа і тіла. Я вже чув, як Дик вставав, але хтось його задержав, а Гендс відозвався.

— Зажди, Силвер, ми вже досить того наїлися; ліпше напиймося трохи руму.

— Дик — сказав Силвер — я спускаюся на тебе. У мене є рурка від бочки. Ось ключ, іди та наточи повен збанок і принеси сюди.

Хоч і як я був перепуджений, а всеж-таки прийшло мені на гадку, що утонувший керманич добував собі тим способом руму і те сталося причиною його смерти.

Дика через малу хвильку не було, а Гендс скористав з сеї нагоди і шептав щось з кухарем. Я міг зрозуміти лиш кілька слів, а всеж-таки довідався з них важної річи. Він сказав іменно: „З них не хоче ніхто другий до нас пристати". З того здогадався я, що прецінь є ще вірні люди на кораблі.

Коли Дик вернув, стала та трійка подавати собі збанок від одного до другого. Один з них пив на щастє, другий в честь старого Флинта, а Силвер на здоровлє тих, що з ним пили, і желав їм красної погоди та богато добичі.

Якраз в сій хвили заблисло ясне світло до бочки, а коли я глянув в гору, побачив я, що то зійшов місяць та зовсім сріблистим світлом освітив вітрима. Майже в тій самій хвили відозвався голос моряка, що стояв на гляді: „Земля перед нами!"

Глава дванайцята.

Военна рада.

На покладі зробився рух, настала скора біганина. Люди, що спали в каюті і в ложі*) повибігали на гору, а я скористав із загального заколоту та виліз чим скорше з бочки і неспостережено пішов на позадню часть корабля, де за хвильку прийшли до мене Гантер і доктор Ляйвсі, і ми відтак разом пішли на передній конець.

Там вже зійшлися були всі матрози. Місяць вже зійшов, а мрака, яка доси була перед нами, трохи розступилася. На полудневий захід від нас виділи ми далеко два низькі горби, віддалені від себе на кілька миль, а поза ними третий висший горб, котрого вершок вкривала ще мрака. Ті три горби відбивалися різко на овиді та виглядали як стіжки.

Я видів те все мов крізь сон, бо ще не опамятався був з того страху, якого набрався кілька минут тому назад. Відтак почув я голос капітана Смолета, як він видавав прикази. „Гіспаніолю" навернули тепер на кілька ліній близше проти вітру і вона опустилася в такім напрямі, що мусіла підплисти до острова від східної сторони.

— Тепер, люди — відозвався капітан, коли вже повидавав свої прикази — може хто з вас видів вже коли давнійше сю землю, що перед нами?

— Я видів, — сказав Силвер. — Я поступав там по воду з побережним судном, на котрім був кухарем.

*) Слово французьке (logis), в моряцькій мові місце на спанис для корабельної залоги.

— А чи пристань там не на полудни поза малим островом? — спитав капітан.

— Так, пане; то „кістяковий остров". Там було колись збірне місце морських розбишаків, а одна рука, що була з нами на покладі, знала нам богато дечого розповісти про той остров. Онтой горб на північи називали „фокмаштовим" **). Всего є три горби: „фокмаштовий", „великомаштовий" і „безанмаштовий" і вони тягнуться рядом з півночи на полудне. Але той великомаштовий горб — онтой високий, котрого вершок ще в хмарі, називано звичайно „дальновидом", бо вони звідтам заєдно розглядалися, коли в пристани чистили і направляли свої кораблі.

— Я тут маю при собі карту — сказав капітан Смолет — не знати, чи той сам остров?

Довгому Джекови засвітилися очи, коли взяв карту до рук. Але по новім папери пізнав, що то мало бути розчарованне для нього. То не була тота карта, що ми знайшли в скрині Била Бонеса, лиш докладна копія з неї, на котрій були виписані всі назви, висота землі і глубина моря та сторони світа, визначені після компасу, лиш не було червоних хрестиків і заміток. Хоч і як те Силвера гнівало, а всеж-таки умів на стільки запанувати над собою, що не показав по собі свого невдоволення.

**) „Фокмаштом" звеся перша щогла або машт на передньому кінці корабля; за ним, на середині корабля, приходить другий машт, найвисший зі всіх і званий длятого „великим маштом", а поза сим стоїть третий машт, званий иноді „безанмаштом". Маштами або щоглами називаються взагалі високі стовпи на кораблях, застромлені аж в самім споді корабля і попривязувані ще линвами до берегів корабля. На маштах висять поперечні дручки, до котрих поприв'язувані вітрила з грубого полотна. Долішне велике вітрило при позаднюму машті називається „безаном" і від нього звеся той машт „безанмаштом".

— Так, пане, то певно той сам остров та й досить красно нарисований. Хто би його так нарисував? Розбишаки морські були мабуть за дурні до такої роботи. А ось тут написано: „Пристань капітана Кидса" — та сама назва, котру мені сказав мій корабельний товариш. Там у воді сильна струя, котра рве насамперед на полудне, а відтак на північ вздовж західнього побережа. То ви, пане, і розумно зробили, — додав він, — що обїзджаєте від сходу довкола острова, тим виминаєте струю і наплив филь до берегів.

— Дякую вам, чоловіче, — відповів капітан Смолет — пізнійше спитаю вас о раду, тепер можете собі іти.

Мене здивувала та холоднокровність, з якою Джек признався, що знає сей остров, і кажу отверто, що мене взяв страх, коли побачив, що він іде до мене.

Він, розуміється, не знав, що я підслухав його в бочці з яблок, а всеж-таки його лютість, фальшивість і його сила такою наповнили мене відразою до нього, що я не міг утаїти в собі страху, коли він поклав мені на плече свою руку.

— От ми вже й доплили до нашого острова — сказав він — а для такого молодого хлопаки і нема красшого кусника землі, на котрий би йому годилось вийти. Там будеш купатися, будеш лазити по деревах і полювати на кози та й сам так зручно лазити по горбах як коза. Коли дивлюся на той остров, то мені здається, що й я сам став знов молодший. Красна то річ бути молодим і мати десять пальців на ногах, вір мені. Коли схочеш вибратися у маленьку подорож на остров, то лиш скажи мені, а довгий Джек зладить тобі вузлик з доброю перекускою.

По сих словах поклепав він мене по плечи як найліпший приятель, а відтак поштильгукав на передний кінець корабля.

Капітан Смолет, скваєр і доктор Ляйвсі розмовляли разом на позадньому покладі, де мені годі було приступити без окремого позволення, хоч і як мене перло розповісти їм мою історію. Коли я так ще думав над тим, чим би то оправдатися, що я туди приходжу, закликав мене доктор Ляйвсі до себе. Він лишив був свою люльку в каюті і якраз хотів мені сказати, щоби я йому її приніс. Скоро же приступив так близько до нього, що міг так промовити до нього, щоби мене не чули матрози, сказав я зараз до нього: Пане докторе, позвольте нехай вам щось скажу. Попросіть капітана і скваєра до каюти, а відтак пішліть по мене, що ніби мене чогось потреба. Маю вам щось страшного сказати.

Доктор поблід трохи, але вже в тійже хвили запанував над собою.

— Дякую тобі, Джиме, от і все, що я хотів знати — сказав він голосно, ніби то, як би мене о щось випитувався.

(Далі буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць лютий 1926 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Полиняк Данило.
В. 2. Мудрий Марта.
В. 5. Келмпетер Августин.
В. 7. Решетар Петро, Мельник Катерина.
В. 10. Дутканич Павлина.
В. 20. Прислупський Іван, Барладин Семен.
В. 28. Гопко Теодор.
В. 31. Феценко Анастазія.
В. 34. Бігун Ілько, Боднарчук Петро, Домік Захарій.
В. 36. Росоловська Параскевія, Яцків Зофія, Романів Анастазія.
В. 38. Нусь Василь.
В. 40. Думанський Яків, Подольський Віктор.
В. 42. Микитин Василь.
В. 44. Назар Іван.
В. 57. Федик Емма, Колосовська Зофія, Грудецька Анна.
В. 65. Ванця Іван.
В. 68. Попко Андрій.
В. 69. Лефкевич Леон.
В. 70. Варіян Теодор.
В. 76. Стиранець Михайло, Петройко Андрій.
В. 80. Доняк Микола, Кобіта Анна, Курпеля Вінцентина, Слізак Стефан.
В. 85. Мамрич Марія.
В. 87. Студена Анастазія.
В. 90. Пукиса Онуфрій, Стуць І. Йосиф, Винник Теодор, Винник Ева.
В. 94. Мороз Микола.
В. 95. Кус Анастазія.
В. 102. Лежан Зофія, Гуманьчук Іван, Беджик Катерина, Беджик Юрій.
В. 105. Дорожовська Олена.
В. 106. Шимків Григорій.
В. 107. Сокіл Йосиф.
В. 111. Гуцул Василь.
В. 112. Терлецька Анна.
В. 113. Слумарій Теодор.
В. 115. Яблонська Марія.
В. 119. Стромик Марія, Шевчук Олена, Замос Марія.
В. 121. Сливинська Зофія.
В. 126. Комарницький Іван.
В. 128. Замойський Дмитро.
В. 130. Пасічник Володимир.
В. 134. Дудус Катерина.
В. 137. Ломпарт Анна.
В. 143. Заболотний Федор.
В. 144. Андрусів Катерина.
В. 145. Олійник Мик., Гураль Ѓнат.
В. 147. Хома Олена, Савецька Ксеня, Білань Юлія.
В. 150. Савчук Дмитро, Басіста Розалія.
В. 155. Сегін Михайло, Гучко Анеля, Капсьо Доміника, Курзецька Теодозія, Тереценко Текля, Будняк Зофія, Олійник Анна.
В. 158. Ступак Марія.
В. 159. Нижник Елізавета.
В. 160. Буняк Кирило, Буняк Марія, Грабар Марія.
В. 161. Радванський Михайло.
В. 169. Маслей Йосиф, Чижик Марія, Чіж Микола.
В. 175. Дидук Марія.
В. 177. Голоднюк Петро, Голоднюк Надя, Онеско Магдалина, Деркач Корнило, Рой Федор, Рекрут Ольга, Онеско Іван.
В. 182. Годорович Олекса.
В. 186. Кріль Марія.
В. 192. Янко Стефан.
В. 203. Костецька Юлія.
В. 204. Матієв Петро.
В. 206. Харук Паранька.
В. 207. Василишин Онуфрій.
В. 211. Салій Василь.
В. 217. Савульський Микола, Захарко Анна, Мельник Стах, Архетко Анна, Архетко Михайло, Семчишин Іван, Чоловський Лука, Семчишин Теодозія.
В. 218. Гордєвич Павлина.
В. 221. Сипко Татіяна, Смок І. Роман.
В. 225. Павлюх Марія.
В. 229. Бойко Стефан.
В. 231. Луцишин Параскевія.
В. 239. Цупер Анна, Хрунь Григорій.
В. 241. Галонська Параня.
В. 242. Бойчук Іван.
В. 243. Луцишин Михайло.
В. 244. Прашевич Іван.
В. 245. Бейгер Евген.
В. 247. Марков Кіндрат, Качмар Марія.
В. 253. Приступа Ева.
В. 254. Котик Антін, Потолицький Йосиф.
В. 259. Шкарабан Данило.
В. 266. Макаровська Анастазія, Тарновський Михайло, Підліська Марія, Підліський Петро, Федишин Ева, Ружицька Марія.
В. 270. Рубінович Зофія, Рубінович Марія, Леуш Микола.
В. 271. Варович Марія, Рущак Н. Михайло.
В. 273. Рітровський Іван.
В. 274. Мирдич Зофія.
В. 276. Баландат Анна, Павсьо Марія, Гліста Катерина.
В. 288. Тимко Андрій.
В. 289. Данилишин Петро.
В. 290. Бернадин Михаліна, Будагазі Марія.
В. 292. Макар Йосиф, Макар Анеля, Михалишин Григорій, Возник Катерина, Новосілецький Василь, Федитник Михайло, Возник Володимир.
В. 293. Сокол Василь.
В. 294. Петрушко Юлія, Пекарська Олена, Гуменюк Йосифина.
В. 296. Земледух Михайло, Коваль Роман, Сокалюк Михайло, Гальва Лука.
В. 305. Онпляк Анна, Самус Василь.
В. 308. Еванско Юрій, Магац Михайло, Лесиганич Нина, Реник Василь.
В. 309. Бистриська Евфрозина.
В. 313. Гриньківський Йосиф.
В. 317. Новенчук Теодор, Кондрашевич Ева.
В. 321. Мішкевич Михайло, Кравчук Михайло, Лев Василь, Шич Марія.
В. 323. Виницька Марія, Звядук Анна, Федишин Марія.
В. 327. Іванів Іван.
В. 330. Франькевич Михайло, Аллен Марія.
В. 331. Хамандяк Юрій.
В. 333. Данило Максим.
В. 334. Кузик Григорій.
В. 335. Карнафіль Анна, Гнатко Василь.
В. 338. Стецко Михайло, Лабойко Володимир, Стецко Емілія, Янковська Михаліна.
В. 339. Будай Настуня, Петрейчин Петро.
В. 342. Малайчак Василь, Азенський Семен, Бартко Яким, Сокальска Марія, Кавенська Анна, Кавенський Павло, Карик Ілько, Шуминй Григорій.
В. 345. Шепот Микола, Никодин Іван, Шепот Йосифина.
В. 349. Вербицький Микола, Оско Семен, Кобланська Марія, Пебозенський Лука, Гарасимюк Микола, Стек Анна, Заборська Домка, Лисюк Ілько, Еник Юрій, Стрілець Петро, Куш Марко, Збараський Семко, Шегера Ілько, Хомак Василь, Янковський Ігнатій, Семенюк Михайло, Кобланський Павло.
В. 352. Скульська Катерина, Пасека Павло, Будний Олекса, Скульський Іван.
В. 365. Яцик Марія.
В. 367. Міцко Григорій.
В. 370. Біловус Леонтина, Онисків Теодор.
В. 371. Олексів Марта.
В. 379. Пилипів Василь.
В. 384. Фіґура Микола, Фіґура Василь, Фіґура Іван.
В. 388. Коваль Микола.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Кот Михайло, Кот Стефан, Сташек Марія.
В. 14. Франчук Микола.
В. 38. Дичко Андрій, Малаховський Теодор.
В. 61. Хохла Стефан, Спрох Андрій.
В. 76. Хомик Теодор, Хомик Никифор, Хомик Христина.
В. 78. Ханенчук Микола, Ханенчук Іван, Гнап Дмитро.
В. 83. Балабас Дмитро.
В. 85. Шипула Володимир.
В. 91. Галчак Петро.
В. 102. Цап Демко.
В. 107. Коваль Йосиф.
В. 109. Галас Петро, Галас Марія.
В. 112. Стадник Анна.
В. 113. Драбчук Пилип.
В. 121. Городницька Франя, Городницький Яцко.
В. 136. Левицький Василь.
В. 159. Кулас Лука.
В. 160. Александрович Онисим.
В. 162. Поташ Стефан.
В. 192. Фридрич Микола.
В. 217. Тихий Григорій.
В. 218. Лунів Анеля.
В. 230. Кренціпрох Гаврiїл, Кренціпрох Марія.
В. 237. Каспер Теодор, Вовк Ілько.
В. 242. Кресіна Петро, Яцілла Іван, Яцілла Яків, Блажовський Стах, Мельник Михайло, Кресіна Іван.
В. 243. Стефанюк Василь.
В. 252. Варуник Іван.
В. 257. Захарків Микола.
В. 266. Калуга Олекса.
В. 268. Громяк Михайло.
В. 276. Керда Анастазія.
В. 301. Медик Михайло, Пюра Петро, Кулич Семен.
В. 304. Ваврів Сенько, Лабуда Василь, Грицай Дмитро, Попелюк Андрій.
В. 319. Пашенко Андрій.
В. 332. Григорчук Стефан, Григорчук Анна.
В. 354. Кутко Дмитро.
В. 363. Гущак Іван.
В. 369. Сікорський Іван, Сікорська Павлина.
В. 385. Колтик Дмитро.
В. 400. Вус Федьо.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 8. Демкович Іван.
В. 45. Струковський Дмитро.
В. 56. Карас Ксеня, Севна Анна.
В. 58. Фридрич Микола.
В. 90. Поланцух Теодор.
В. 118. Маланяк Михайло.
В. 120. Добуш Іван, Добуш Катерина.
В. 129. Ткач Іван.
В. 146. Лобур Анна.
В. 147. Кобіцець Михайло.
В. 183. Сисик Микола.
В. 191. Дривецький Микола.
В. 223. Ярош Микола, Ярош Марія.
В. 225. Паращик Микола.
В. 234. Каплун Стефан.
В. 245. о. Корсуновський Павло.
В. 248. Мартинюк Петро.
В. 264. Двуліт Теодор.
В. 281. Гамкала Григорій, Гамкала Зофія.
В. 282. Шмокалюк Олекса.
В. 292. Шевчук Олена.
В. 334. Телеп Анна, Кушнір Розалія.
В. 345. о. Запаринюк І. Михайло, Деделик Юрій, Деделик Олена, Шкірка Онуфрій, Шкірка Анеля.
В. 352. Левчишин Анастазія, Деревянка Анна, Левчишин Теодор, Окинська Юлія, Возняк Павло, Возняк Марія, Окунський Павло.
В. 369. Польський Михайло.
В. 371. Починок Теодор.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 20. Качмарський Петро, Крук Микола, Гевка Марія, Білоус Атанас, Клепак Йосиф, Гевко Микола, Глива Теодор, Герман Григорій, Ціопер Петро, Бойко Яків, Чупа Михайло.
В. 24. Халас Іван.
В. 31. о. Скроцький М. Ярослав, Скроцька З. Марія.
В. 45. Карно Іван, Карно Татіянна.
В. 56. Хатлос Омелян, Куляда Олекса.
В. 59. Зарічний Михайло.
В. 66. Мізерак Йосафат.
В. 70. Козар Михайло.
В. 76. Сухий Іван.
В. 85. Калун Дмитро, Костюк Микола, Мадай Василь, Мадай Марія, Ницак Василь, Понко Іван, Петрак Володимир.
В. 100. Гільчук Павло.
В. 102. Бур Антін.
В. 104. Савчак Андрій.
В. 107. Сербан Іван, Федаш Микола.
В. 111. Дутка Петро.
В. 112. Менчишин Текля.
В. 117. Боднар Петро.
В. 120. Херховський Іван.
В. 122. Теренюк Максим, Подворний Кароль.
В. 123. Торган Стефан.
В. 134. Войнар Анна.
В. 151. Климон Марія.
В. 152. Кіт Іван, Польний Петро.
В. 172. Корбило Іван.
В. 177. Щепанський Василь.
В. 179. Тиндик Катерина, Тиндик Михайло.
В. 182. Хміль Петро.
В. 206. Веселюк Михайло, Веселюк Анна.
В. 210. Браток Луць.
В. 218. Майданик Петро, Ясний Михайло.
В. 229. Раджерз Йосиф, Раджерз Анна.
В. 230. Рущак Іван.
В. 235. Дідич Іван.
В. 243. Скочиляс Антін.
В. 246. Малішевський Юрій.
В. 266. Горихун Лев.
В. 270. Войчишин Стефан.
В. 276. Тер Михайло, Тер Ева, Федорко Пазя, Маґник Теодор, Білас Григорій.
В. 285. Гуцко Петро, Шкафарик Петро.
В. 299. Ференц Іван, Пилихата Анна.
В. 300. Сас Павло, Синчишин Стефан.
В. 301. Баранок Дмитро.
В. 303. Підкалицька Катерина.
В. 305. Качмарчук Онисій.
В. 323. Тромко Стах.
В. 324. Лобурак Данило, Филипчук Анна, Хрумалик Марія.
В. 336. Заремба Петро.
В. 351. Хомішак Василь.
В. 363. Заджілка Антоніна.
В. 379. Шевчук Григорій.
В. 392. Путра Микола.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 3. Барна Іван.
В. 4. Демкович Іван.
В. 42. Коваль Ева, Коваль Василь.
В. 48. Ярош Марія, Ярош Микола.
В. 50. Паращик Микола.
В. 51. Куник Іван.
В. 76. Шіпка Стефан, Шіпка Стефанія.
В. 96. Добош Іван, Добош Катерина.
В. 116. Кучма Петро, Савран Василь.
В. 120. Груб Михайло.
В. 150. Дривецький Микола.
В. 152. Починок Теодор.
В. 157. Заяць Лаврентій.
В. 176. Пліс Йосиф, Пліс Магда.
В. 192. Фридрич Микола.
В. 206. Коцюбинський Василь, Коцюбинська Анастазія.
В. 212. Чупа Анна.
В. 231. Кобінець Михайло.
В. 234. Левицький Андрій.
В. 237. Шуригайло Розалія, Зуль Марія, Шуригайло Михайло.
В. 246. Лех Адам.
В. 247. Косило Іван, Шатинський Теодор.
В. 317. Шмокалюк Олекса.
В. 344. Федина Дмитро, Живодський Дмитро.
В. 350. Мороз Василь.
В. 364. Кушнір Розалія.
В. 370. Запарнюк І. Михайло.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 86. Салайдан Григорій, Несторяк Сидор.
В. 258. Петрович Теодор.
В. 273. Ницко Михайло.
В. 276. Череп Ксеня.
В. 342. Сокальський Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця лютого 1926 в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.268
В місяци лютім 1926 р. принято нових	242
В місяци лютім 1926 р. принято наново	64
В місяци лютім 1926 р. принято з переступними листами	41
В місяци лютім 1926 р. принято з інших кляс обезпечення	18
Разом	18.633
В місяци лютім 1926 р. суспендовано	88
В місяци лютім 1926 р. відійшли з переступними листами	38
В місяци лютім 1926 р. відійшли до інших кляс обезпечення	18
В місяци лютім 1926 р. померли	6
Разом	150
З кінцем місяця лютого 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.483

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Звичайне обезпеченне платне по смерти:

В клясі Д.	на $ 100	16
В клясі А.	на $ 250	386
В клясі А.А.	на $ 500	5.604
В клясі В.	на $ 750	880
В клясі С.	на $1000	11.334
В клясі В.В.	на $1500	199
В клясі С.С.	на $2000	43

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	2
В клясі О-1000	на $1000	1
В клясі О-1500	на $1500	1
В клясі О-2000	на $2000	1

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	4
В клясі Р-1000	на $1000	2
В клясі Р-2000	на $2000	1

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	5
В клясі Е-1000	на $1000	3
В клясі Е-2000	на $2000	1
	Разом	18.483

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 6. Сивик Марія, Сивик Анастазія, Сивик Катерина, Сивик Стефан.
В. 8. Лучинська Антоніна, Лучинська Фльоріда.
В. 9. Дравущак Емілія.
В. 16. Брега Йосиф.
В. 56. Палюх Михайло, Палюх Олекса, Палюх Анна, Палюх Марія, Палюх Анастазія.
В. 57. Люблянецька Ольга.
В. 58. Піткова Михайло, Піткова Анна, Піткова Евгенія, Санковський Василь, Струж Михайло, Струж Анна.
В. 59. Варій Олена.
В. 62. Сенів Дмитро, Василовський Василь.
В. 67. Білинський Стефан.
В. 75. Дворчин Мирослав, Дворчин Анна.
В. 83. Свербивус Михайло.
В. 87. Чехович Михайло, Студений Іван, Студена Анна, Стець Іван.
В. 90. Королевят Д. Іван, Королевят С. Іван, Чичерський Володимир, Корбілко Анна, Комарницька Марія, Комарницька Анна, Надич Катерина, Пухир Михайло, Золобайлюк Волод.
В. 91. Кучірка Володимир.
В. 94. Патра Богдан.
В. 102. Беджик Іван.
В. 109. Яворський Іван, Кенджа Омелян, Кенджа Йосиф, Кенджа Броніслава, Кенджа Олена, Кенджа Анна.
В. 112. Просів Павлина.
В. 126. Гасичак Михайло, Гасичак Теодор, Войтко Михайло, Войтко Микола.
В. 132. Юсик Іван.
В. 133. Будник Андрій, Кіт Ксеня, Максимюк Олена, Максимюк Семен, Максимюк Володимир.
В. 137. Терлецький Іван.
В. 140. Качмар Михайло.
В. 143. Просишин Евгенія, Просишин Бронислав, Просишин Мирослав, Просишин Лука, Просишин Анна.
В. 147. Кушнір Анна, Кушнір Ольга, Винарський Іван.
В. 148. Біленький Йосиф.
В. 155. Бойко Іван.
В. 161. Кость Стах, Силюх Стефан.
В. 167. Корнова Марія, Корнова Андрій, Корнова Павло, Корнова Наталка, Корнова Дмитро, Космина Адольф, Рощінка Григорій, Скотинський Володимир, Юнисько Марія, Зьонкевич Павло, Зьонкевич Іван.
В. 175. Білик Ілько, Дідик Параскевія.
В. 177. Бісюк Евгенія, Бісюк Мирослава, Бісюк Апольонія, Франків Апольонія, Франків Пилип, Франків Едвард, Мартиневич Фред, Мартиневич Ольга, Рекрут Омелян Стефан, Рекрут Лев Мирослав, Онеско Марія, Онеско Евгенія.
В. 179. Кульчицька Марія, Левицька Емілія.
В. 188. Харитон Михайло.
В. 206. Сусла Василь, Кінаш Павло, Строцька Теодора, Строцький Володимир, Строцький Стефан.
В. 209. Вихованець Марія.
В. 217. Благий Стефан, Блага Марія, Стрілець Іван.
В. 218. Силяк Анна, Гордиевич Ольга, Гордиевич Ніна, Гордиевич Марія, Недоступ Олена, Волосевич Анна.
В. 220. Брудна Марія.
В. 226. Мігалик Йосиф.
В. 229. Гоменчук Михайло, Ізак Григорій.
В. 234. Ґай Катерина, Ґай Василь, Калпин Пилип, Калпин Іван, Сас Марія.
В. 236. Баланда Катерина.
В. 239. Писечко Олена.
В. 241. Ґалонська Марія, Ґалонський Стефан.
В. 242. Мазур Катерина, Ґіба Василь, Мазур Олекса.
В. 243. Шавала Текля.
В. 245. Бойчук Ольга.
В. 252. Хомин Ольга, Хомин Володимир.
В. 253. Приступа Елисавета.
В. 262. Ґеряк Анна, Ґеряк Олександра, Ґеряк Іван, Ґеряк Григорій, Кулявець Анна, Кулявець Іван, Кулявець Юлія.
В. 266. Броцький Михайло, Броцький Микола.
В. 274. Шляхтянчин Анна.
В. 276. Лень Василь, Плішка Марія, Плішка Анастазія Анна, Шумовська Катерина.
В. 281. Гамкало Марія.
В. 288. Бойко Едвард, Мадрига Михайло.
В. 290. Касій Мирослав, Касій Евгенія, Касій Петро.
В. 292. Возник Анна, Сущицький Михайло, Сущицький Григорій, Сущицька Марія, Сущицький Андрій.
В. 294. Ядловська Марія, Ядловська Анна, Ядловська Параня.
В. 296. Каліновська Катерина, Каліновська Ольга, Каліновський Володимир, Каліновська Ірина, Паздур Михайло, Паздур Стефан, Різник Йоанна, Різник Ірина.
В. 300. Пиптик Теодор, Пиптик Іван, Пиптик Михайло.
В. 312. Савчак Микола, Шарик Мирослав, Шарик Ольга.
В. 321. Сюх Марія, Сюх Григорій, Чайка Катерина, Чайка Тимко, Чайка Григорій, Чайка Стефан, Фляга Ольга, Куриляк Анна, Куриляк Катерина.
В. 323. Яремко Йосиф, Виницька Маня, Звадюк Геня, Звадюк Петро.
В. 332. Попадюк Михайло.
В. 338. Баран Катерина, Баран Іван, Баран Михайло, Баран Дмитро, Баран Марія.
В. 342. Крупа Михайло.
В. 345. Шипот Олена, Шипот Іван, Шипот Микола, Шипот Йоанна, Шипот Марія.
В. 346. Коваль Павло, Коваль Михайло, Навроцький Іван, Навроцька Марія, Навроцький Петро, Навроцький Павло.
В. 347. Горин Петро.
В. 365. Яцик Андрій, Малик Анна.
В. 367. Булавинець Зофія.
В. 371. Олексів Анна, Олексів Магдалина, Височанська Олександра.
В. 384. Ґронський Іван, Жук Павло.
В. 385. Чучман Ірина, Козак Вергиня, Кучинська Анна, Кучинська Елисавета.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 7. Чижовська Олена, Чижовський Олекса, Чижовський Стефан, Чижовська Розалія, Яворська Марія, Яворський Мирослав, Олекса Марія, Олекса Анна, Олекса Григорій, Олекса Олена, Тима Катерина, Тима Петро.
В. 76. Хомик Володимир, Хомик Іван.
В. 83. Балабас Анна.
В. 112. Стадник Марія, Стадник Михайло.
В. 121. Бух Володимир, Городницький Мирослав, Городницька Розалія.
В. 192. Фридрик Іван, Фридрик Юлія, Фридрик Емілія.
В. 217. Бандура Петро, Бандура Ів.
В. 230. Кренціпрох Стефан, Кренціпрох Володимир, Кренціпрох Ярослав, Кренціпрох Богдан.
В. 243. Стефанюк Володимир, Стефанюк Антоніна, Стефанюк Анна.
В. 257. Півторак Параскевія, Півторак Микола, Півторак Василь.
В. 276. Бабяк Михайло, Бабяк Анна, Бабяк Іван, Бабяк Марія, Бабяк Катерина, Бабяк Розалія, Керда Марія, Лень Михайло, Лень Марія, Лень Іван, Лень Анна, Лень Андрій, Лень Юстина, Лень Розалія, Лисяк Анастазія, Лисяк Марія, Лисяк Стефанія, Лисяк Юрій, Матіяшовський Іван, Муральчик Анна, Муральчик Марія, Муральчик Іван, Васильчик Олекса, Васильчик Марія, Васильчик Ольга.
В. 363. Гущак Володимир, Гущак Стефан.
В. 369. Сікорська Марія, Сікорська Анна, Сікорський Дмитро, Сікорський Юрій.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 58. Фридрик Іван, Фридрик Юлія, Фридрик Емілія.
В. 188. Крохмалюк Марія, Крохмалюк Михайло.
В. 234. Калпин Стефан, Калпин Михайло.
В. 281. Гамкало Стефан, Гамкало Іван, Гамкало Олена.
В. 292. Шевчук Марія, Шевчук Анна, Шевчук Христина, Шевчук Емілія.
В. 334. Кушнір Василь, Кушнір Мирослав.
В. 352. Левчишин Анна, Левчишин Антін, Окинська Павлина, Окинський Петро.
В. 369. Кулик Олена, Польський Болеслав, Польський Михайло.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 31. Скроцький Ярослав.
В. 44. Гуцалюк Володимир, Гуцалюк Іван.
В. 56. Совяк Татіяна.
В. 57. Федик Емілія.
В. 70. Гебуза Марія, Козар Микола, Козар Володимир, Козар Йосиф, Козар Омелян.
В. 85. Калин Іван, Калин Василь, Калин Марія, Мадай Василь, Мадай Андрій, Мадай Марія.
В. 90. Ревацька Анна.
В. 177. Бісюк Апольонія, Франків Апольонія, Бісюк Евгенія, Бісюк Мирослава, Франків Едвард, Франків Пилип, Мартиневич Фред, Рекрут О. Стефан, Рекрут Л. Мирослав.
В. 179. Тиндик Владислав.
В. 206. Василюк Лев, Василюк Олекса, Василюк Володимир, Василюк Евген.
В. 210. Яхницька Надя.
В. 229. Бридзя Марія.
В. 237. Житняк Йосиф, Житняк Олена, Житняк Зофія, Житняк Антін.
В. 270. Войчишин Тимко, Войчишин Йосиф.
В. 332. Кульчицька Анна.
В. 370. Воляник Іван, Воляник Микола.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 2. Мудрий Марта.
В. 7. Решетар Петро.
В. 31. Феценко Анастазія.
В. 44. Назар Іван.
В. 56. Кабала Анна.
В. 112. Терлецька Анна.
В. 147. Білань Юлія.
В. 177. Рекрут Ольга.
В. 203. Войтович Юлія.
В. 244. Прашкевич Іван.
В. 270. Рубінович Марія.
В. 276. Баландят Анна.
В. 308. Іванско Григорій, Реник Василь, Лесиганич Анна, Магац Михайло.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 25. Крохмалюк Марія, Крохмалюк Михайло.
В. 42. Коваль Емілія, Коваль Тимко.
В. 76. Шіпка Володимир.
В. 96. Добош Петро.
В. 192. Фридрик Іван, Фридрик Юлія, Фридрик Емілія.
В. 206. Коцюбинський Іван, Коцюбинська Станіслава, Коцюбинський Мирослав.
В. 237. Шуригайло Стефан, Шуригайло Володимир, Шуригайло Стефанія, Шуригайло Володимира, Комінський Володимир, Комінський Михайло, Комінська Зофія.
В. 364. Кушнір Василь, Кушнір Мирослав.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 288. Калпун Емілія.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця лютого 1926 в У. Н. Союзі було дітий чл.	10.798
В місяци лютім 1926 р. принято нових	224
В місяци лютім 1926 р. принято наново	66
В місяци лютім 1926 р. принято з переступними листами	23
Разом	11.111
В місяци лютім 1926 р. суспендовано	42
В місяци лютім 1926 р. відійшли з переступними листами	21
В місяци лютім 1926 р. відійшли до повнолітних членів	16
В місяци лютім 1926 р. померли	1
Разом	80
З кінцем місяця лютого 1926 р. в У. Н. Союзі було дітий чл.	11.031

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

В вклясі „Табеля І-ша" за 25 ц. вкладки	10.938
В клясі „Табеля ІІ-га" за 50 ц. вкладки	93
Разом	11.031

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця лютого 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних і дітий	29.066
В місяци лютім 1926 прибуло: повнолітних членів	215
дітий членів	233
З кінцем місяця лютого 1926 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	29.514

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць лютий 1926 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (марта) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця марта 1926, то в квітні 1926 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци лютім 1926 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно існуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци марті 1926 р., бо на другий місяць то є в квітні 1926 року стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ОПОВІЩЕННЄ.

Отсим подаєся до загального відома, що Т-во ім. М. Грушевського, відділ 219, в Нюарку, Н. Дж., згідно з § 244 статута У. Н. Союза зістало с у с п е н д о в а н е за неплаченне місячних вкладок, а всі члени того відділу втратили членські права і привілеї. Як-що сей відділ до кінця сего місяця не постараєся о принятте наново після § 252. статута У. Н. Союза, то по упливі сего часу, згідно з § 253 статута У. Н. Союза, буде розвязаний, а тим членам розвязаного відділу, котрі згідно з § 254. статута У. Н. Союза о се постараються, будуть видані переступні листи з головної канцелярії, з якими вони будуть могли перейти до котрого небудь іншого правосильного відділу У. Н. Союза і таким чином своє членство і обезпеченне в У. Н. Союзі задержати.

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

С. Маківка.

МЕДАЛЬ.

З давен давна, саме з того часу коли на поверхню людського життя починає випливати кляса пануючих, появляється в світ медаль, символ переваги однієї людини над другою.

Хто перший видумав медаль, трудно сказати, як рівнож не можна ствердити, з чого він був зроблений. Можливо, що першим медалем було перо красивої птиці, хвіст звіря, блискучий камінь... Одно відоме тільки, що він був.

Носив його насамперед ватажок. Потім давав своїм довіреним людям, а ці в свою чергу просили для своїх.

З часу винаходу металів медаль має цілком окреслену форму. Робиться з міди, срібла, золота. Начеплюється на ґарну стяжку і при урочистих обставинах пришпилюється до одіжі на грудях людини.

В останніх пару віках медаль рахується як щось надзвичайне і дається тільки окремо вибраним людям, які чимсь причинилися до зміцнення сили власть маючих, незалежно від способу своєї праці. Разом з медалем часто і густо даються фільварки, гроші і т. п.

Все це добре обмірковано і видумано пануючою клясою для розбиття однолитого фронту працюючих мас.

Бо чоловік є чоловіком і не завжди здає собі справу з того, що робить; особливо малоосвічений. Пнеться до медалю, яко панської подачки, а не знає, що за цю подачку платить добром всього працюючого народу. Причепить до убрання кавалочок бляшки та думає, що він всім голова, а на ділі дурень, як волове сало. Медаль ніколи не був оцінкою якости чоловіка: він був завжди показчиком, на чию користь чоловік працює. Через те медаль найчастійше давався людям, які твердо тримали селянство та робітництво в своїх лапах.

Історія знає медаль „за усміреніє мятежа" за стлумлення революційного руху і т. п.

Підчас війни за хрестики та медалі сотні тисяч людий життя віддали і тільки ті, що вийшли з війни цілі, переконалися (частинно) і дивляться на медаль, як на дурницю. Алеж і цих людий ще не багато, і через те медаль не тільки заховався в капіталістичних державах, а видумується ще новий.

Особливо про створення нових медалів турбуються в Польщі: що ні рік, то один два медалі, і то все иншого сорту. На днях польський сойм ухвалив закон про новий медаль, що буде даватися учасникам війни 1918—1920 року. Правда, що польські посли перехитрили другі держави.

В той час, як в других державах платить уряд за медаль, то в Польщі мусить платити той, хто медаля дістане. На цім медалі має заробити уряд три міліони золотих, тому що за кождий медаль треба платити три золоті. Право на медаль прислугує в першу чергу забитим на війні та помершим від ран, а далі всім учасникам війни, що ще живуть. Ясно, що частина живучих при сучасних умовах викупить медалі. Але то не цікаво: мене цікавить лише одне: через яку канцелярію будуть звертатися померші за правом на медаль і якою валютою платитимуть.

ТАКСА ЗА ПОЛИЧНИК І КОПНЯКА.

У давньому цісарському архіві у Відні найшли рукопис, що містить виказ гонорарів акторських з 1700-го року. Там предвиджені є додаткові винагороди за „наддатки", які дістаються акторови в ролі. І так за поличник діставав актор фльорена і вісім грейцарів, за копняка 34 грейцарів.

ПРАВДОМО[illegible] СОВЕТСЬ[illegible].

На зборах [illegible] (робітничих кореспондентів) „Рабоч-ої Ґазети" зазначив Троцький, що большевицька преса ввела в себе систему брехні. За примір, як ця преса перекручує факти, подав Троцький таку пригоду: „Я недавно зробив пробу. Ми мали перегони автомобілів, щоби ствердити витрималість авт. і гуми коліс. Вислід перегонів подано газетам. Там виразно сказано, що російська гума виявилась багато гіршою від заграничної, а часом і зовсім не до ужитку. Але в першій ґазеті, яка мені впала в руку, прочитав я, що наша гума не гірша від заграничної, а навіть у багато випадках ліпша. Я читав рукопис і той уступ у газеті. В рукописі було написано: „Наша гума є гірша від заграничної а в багато випадках, таки зовсім не до ужитку". Зате в часописі було, що наша гума не гірша від заграничної, а часто й перевисшає її. На мою думку, товариші, то безгранична безсоромність. Конче треба нашу брехливість, нашу чванькуватість випалювати розпаленим залізом". Звіт із тої промови Троцького є в ґазеті „Труд", головному органі російських професіональних союзів у числі з 17. січня ц. р.